Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta
Veterinarska fakulteta

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Nadgradnja rejskih opravil v smislu dobrega počutja

Milena Kovač, Špela Malovrh

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

… rojeni pujski

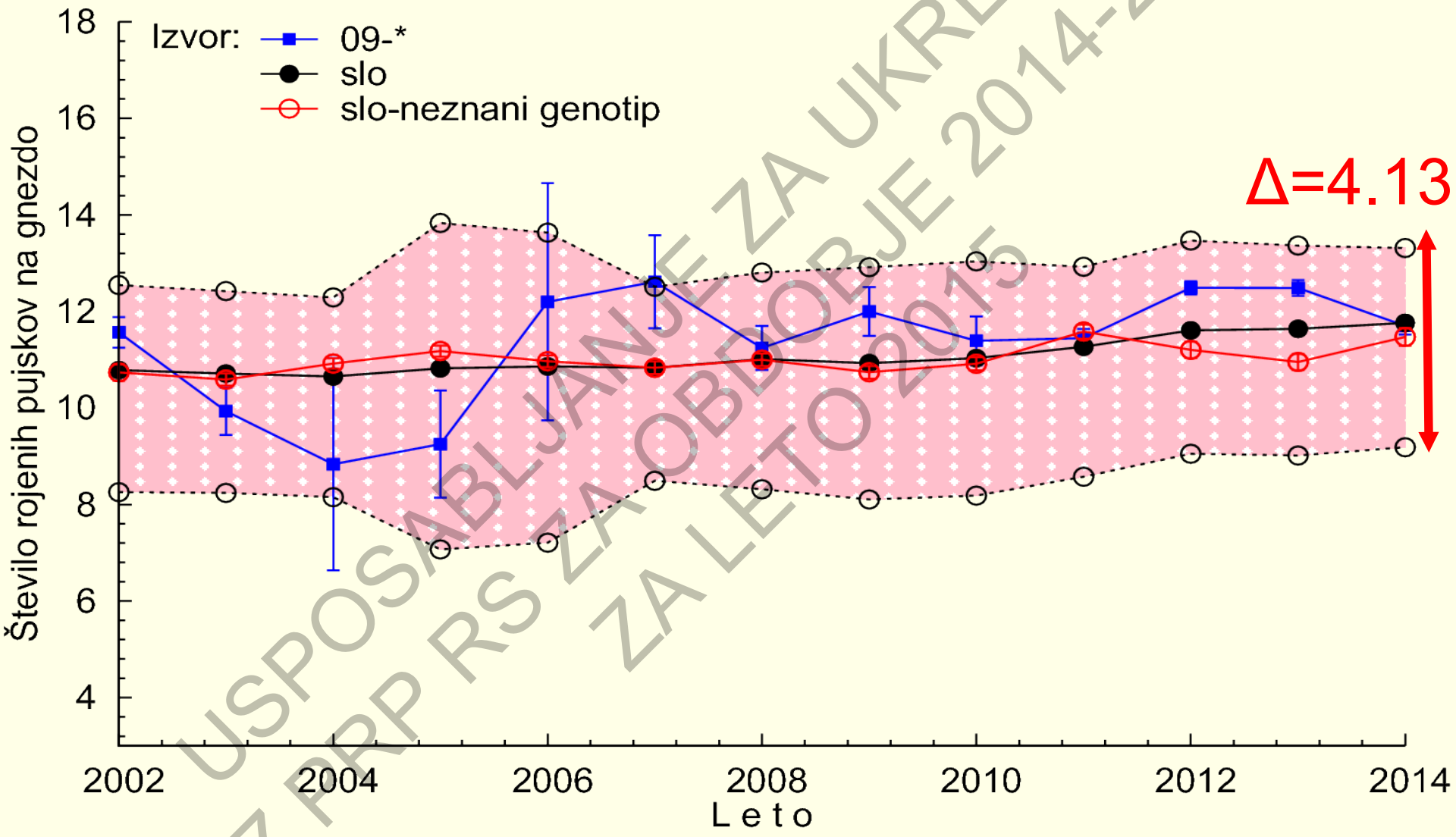

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

… živorojeni pujski

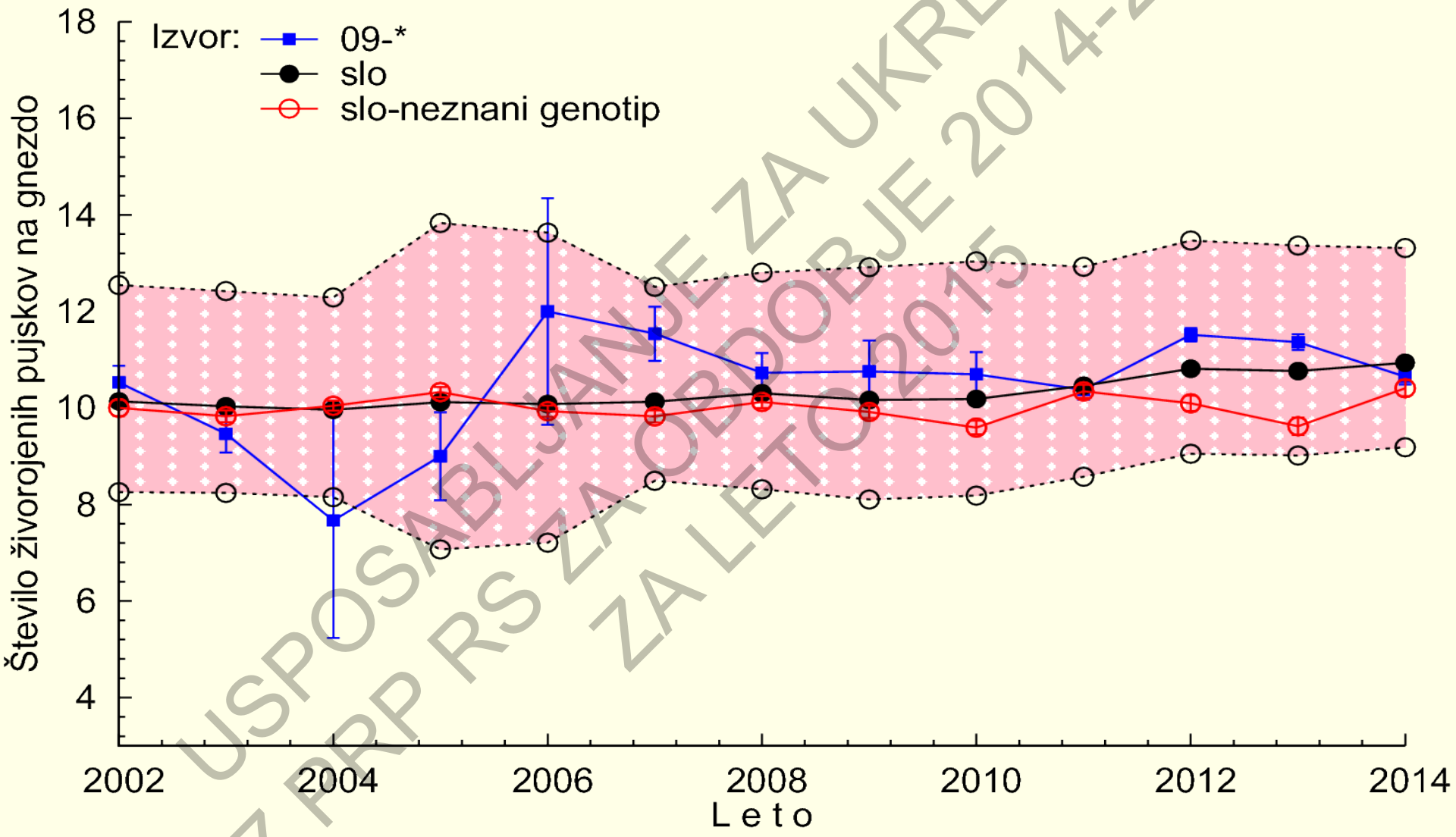

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

… odstavljeni pujski

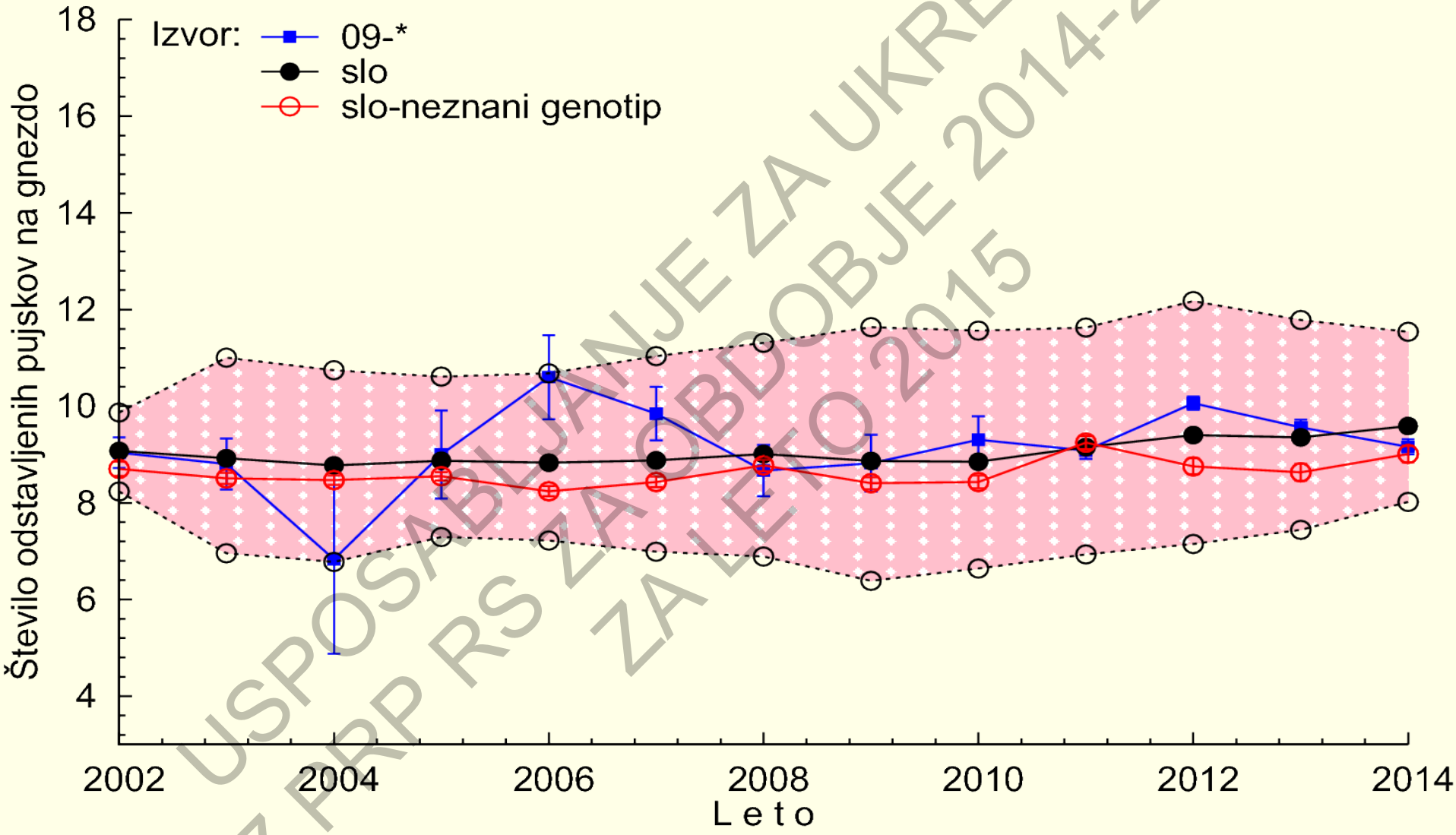

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Uvožene : domače svinje

- Uvožene:
  - več rojenih pujskov
  - več izgub
  - enako odstavljenih
- Tehnologija reje

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Pritiski za spremembe

- Zakonodaja - zaščita živali
- Mnenje končnih porabnikov, družbe, sosedov
- Potrebe prašičev
- Potrebe rejca
  - dober pregled nad živalmi
  - produktivnost ljudi in živali
  - manjši vložki – energija
  - dobri delovni pogoji
  - enostavno delovanje

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Zakonodaja – minimalni standardi

- Primerno biovarnost in preventivo
- Primerno oskrbo
  - Krmljenje in napajanje
  - Obogatitev okolja
  - Boleči posegi
  - Toplotno udobje
  - Kakovost zraka ...
- Primerno ravnanje s prašiči

USPOSABLJANJE ZA UKREPE IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

NEPRIMERNO?!

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta
Veterinarska fakulteta

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Pregled pred odstavitvijo

USPOSABLJANJE ZA UKREPE IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Opravila od odstavitve do pripusta

- Skrb za sesne pujske
- Pregled pred odstavitvijo
- Sinhronizacija odstavitev
- Stimulacija estrusa
  - Uhlevitev skupaj
  - Krma in presušitev
  - »vasovanje« merjasca
- Pripust ali osemenitev

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Rejska opravila
od odstavitve do pripusta

Gnezdo | Pujski | Svinja | Produktivnost | Pričakovanja

1 2 3 4 5

Hlevska kartica

XX-6139-40 11

10 15.9.2012 … 6.1.2013 ...

Zadnji obračun

XX-6139-40 … 103.2 70.9 K
XX-6308-60 … 110.8 3.0 D
XX-6481-55 … 105.9 44.0 R
.
.
.

IZPOSOJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Pregled pujskov

SKLADBA JANJE ZA UKREP DŽ
PRIŠZA OBDOBJE 2014-2020
LETO 2015

Pregled pujskov

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Inkubatorji za slabotne pujske

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

3 Materinske lastnosti svinje

- Mati - pujski
  - Mlečnost
  - Mirnost : agresivnost
  - Skrbnost : nerodnost
- Svinja – človek
  - Agresivnost
  - Strah

(opažanja zapišemo na kartico)

IZVAJANJE ZA UKREPDŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

3 Pregled svinje pred odstavitvijo

- Funkcionalne lastnosti
  - Vime in seski
  - Stoja
  - Konstitucija
- Kondicija svinje
- Starost
- Produktivnost

Obdržimo ali izločimo?

USPOSABLJANJE ZA UKREPE IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020

Dobro vime

OBLIKOVANJE ZA UKREP DŽ
ZA OBDOBJE 2014-2020
ZA LETO 2015

Slabše vime

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA ZA OBDOBJE 2014 - 2020
PREDLOG ZA OBJAVO NA SPLETU 2015

3 Neustrezna kondicija svinje

UPOSABLJANJE ZA UKREP DZ
IPS ZA OBDOBJE 2014-2020
ZA LETO 2015

3 Neustrezna kondicija svinje

USPOSABLJANJE ZA UREJ DŽ
IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020
ZA LETO 2015

3 Neustrezna kondicija svinje

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Konec trpljenju!

PROGRAM DELA ZA OBDOBJE 2014-2020
OBLJUBLJANJE ZAKONA O DZ
OBLETO 2015

4 Produktivnost svinj

Hlevska kartica svinje

vsi dogodki
od odbire dalje

Podatki za:

- Rejca
- Svetovalca
- Veterinarja

USPOSABLJANJE ZA UKREPE IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

4 Presoja produktivnosti

SloHibrid

HLEVSKA KARTICA SVINJE

Evidenčna številka	Ušesna številka	Datum rojstva	Genotip
XX-5844-66	XX-6419	25.1.2008	11

		PRIPUST			PRASITEV						ODSTAVITEV			Opombe
		Datum	Ušesna številka merjasca	Geno-tip	Datum	Št. živ. puj.	Št. mrt. puj.	Št. črn. puj.	Masa gnezda	Plod. motnje	Datum	Št. odst. puj.	Masa gnezda	
		19.9.08	XX-6072-14	22	14.1.09	10	0				18.2.09	10		
2	1	15.3.09	XX-6072-14	22	10.7.09	13	0				13.8.09	13		
3	1	20.8.09	XX-6072-14	22	17.12.09									
4	1	28.1.10	XX-6086-50	22	24.5.10									
5	1	6.7.10	XX-6086-50	22	1.11.10									
6	1	14.12.10	XX-6086-50	22	9.4.11	13	0				15.5.11	13		
7	1	22.5.11	XX-1315-200	22	16.9.11	8	0				21.10.11	8		
8	1	26.10.11	XX-121762-200	22	20.2.12	9	0				29.3.12	9		
9	1	5.4.12	XX-1315-200	22	30.7.12	8	1				5.9.12	8		

Rednost reprodukcije

Velikost gnezda zmanjšana

USPOSABLJANJE ZA UKREPE DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta
Veterinarska fakulteta

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Sinhronizacija odstavitev

- dolžina laktacije in ritem
- pridobitve odstavljenih pujskov
- pridobitve odstavljenih svinj
- pridobitve rejca

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Odstavitev

- Zakonodaja
- P u j s k i
- S v i n j a
- R e j e c

USPOSABLJANJE ZA UKREPE ŽP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Odstavitev

Zakonodaja	Konvenc.	28. dan ali kasneje
P u j s k i	Intenzivno	21. dan ali kasneje
S v i n j a	Konvenc.	do 35. dne
	Prvesnice	Daljša laktacija
	Ekološko	Najprej 40. dan
R e j e c	Konvenc.	Združevanje odstavitev - produktivnost - poenostavljeno delo - obrat črede - oblikovanje skupin - biovarnost, preventiva
	ali	
	Ekološko	

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta
Veterinarska fakulteta

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Odstavljeni pujski
Cilj:
30 kg pri starosti 70 dni

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2016

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Stres pujskov po odstavitvi

- Stres
  - Odsotnost matere
  - Mešanje, pregrupiranje
  - Klimatski pogoji
  - Drugo okolje
  - Druga krma
- Slabo zaščiteni
- Povečana občutljivost na črevesne patogene

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Ukrepi ob odstavitvi

- Izenačenost skupin po masi in starosti
- Restriktivno krmljenje (14 dni)
  - Preštarter, tekoča krma
  - Dodatna korita in napajanje

- Posebnosti v obroku
  - Čimveč ječmena in ovsa
  - Manj beljakovin, lahko prebavljive, brez soje
  - Aditivi: organske kisline, laktobacili (jogurt)
- Ogreto vzrejališče na 28 °C pred naselitvijo

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

… ostanejo v prasilišču

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ
IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020
ZA LETO 2015

… ostanejo v prasilišču?

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Večja biovarnost

IZVEDBENI NAČRT UKREPA DŽ PRP RS 2014-2020 ZA LETO 2015

Toplotno ugodje tekačev

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Sveža trava v obroku

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OBDOBJE 2014-2020
UPRAVIČENI STROŠKI OD 15. 5. 2015 DO VKLJUČNO 15. 10. 2015

Ni primerno za tekače

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Ni primerno za tekače

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Prestrašeni tekači

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Pridobitve odstavljenih pujskov

- **Lažje oblikovanje skupin v vzreji in pitanju**
  - Večje skupine enako starih pujskov
  - Možno sortiranje po masi, večja izenačenost
  - Enostavnejša oskrba
  - Lažje poskrbeti za slabotnejše pujske
  - Manjše izgube
- **Prodaja večjih skupin**
- **Manj mešanja ob nakupu „tekačev“**

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta
Veterinarska fakulteta

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Odstavljene svinje

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Pridobitve odstavljenih svinj

- **Lažje oblikovanje skupin v vzreji in pitanju**
  - Večje skupine enako starih pujskov
  - Možno sortiranje po masi, večja izenačenost
  - Enostavnejša oskrba
  - Lažje poskrbeti za slabotnejše pujske
  - Manjše izgube
- **Prodaja večjih skupin**
- **Manj mešanja ob nakupu „tekačev“**

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Kondicija odstavljenih svinj

USPOSABLJANJE ZA UKREP M1
IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020
ZA LETO 2015

Pridobitve odstavljenih svinj

- **Ohranitev kondicije svinje**
- **Lažje oblikovanje skupin**
  - Svinje v istem fiziološkem statusu
  - Združujemo poznane svinje
  - Morebitne poškodbe imajo lahko manj posledic
  - Združujemo v večjem prostru z obilico slame
  - Oteženo gibanje, prisotnost merjasca
  - Isti postopki

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Oblikovanje skupin odstavljenih svinj

UGOSTBLIVA MREŽA UKREP DZ
IZPRPS ZA OBDOBJE 2014-2020
ZA LETO 2015

Krmljenje svinj

- **Na dan odstavitve:** popoldan nič
- **1. dan:** nič krme
- **2. dan:** 1.5 kg
- **3. dan**: po volji
- **4. dan**: manj žro
- **5. dan**: normalno
- **Po pripustu**: 3-3.5 kg

presušitev

proestrus

estrus

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Namen programa krmljenja

- Lažja in uspešnejša presušitev
- Večje število ovuliranih jajčec
- Kakovost jajčec

- Večja uspešnost oploditve
- Večja gnezda
- Večja rojstna masa
- Večja preživitvena sposobnost

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Stimulacija estrusa z merjascem

IZVEDBENI PROJEKT ZA IZVAJANJE POSABLJANJE ZA DELO V KMETIJSTVU ZA OBDOBJE 2015 - 2020

Stimulacija estrusa z merjascem

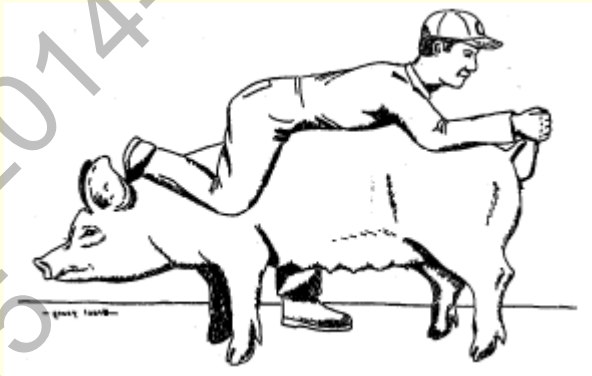

- »Vasovanje« merjasca (3. dni)
- Pregrade kotcev svinj niso polne
- Omogočiti stik s čimveč svinjami hkrati
- Hodnik pred odstavljenimi svinjami ograjen
- Četrti dan samo mimohod v pomoč odkrivanju bukanja
- Peti dan se bukanje odkriva subjektivno
- Ob osemenitvi prisoten za sprožanje privolitvenega refleksa
- Svinje morajo biti uhlevljene skupaj

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Pregrade za merjasca

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020

Neizkoriščene možnosti

USPOSABLJANJE ZA UKREPE IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Pridobitve rejca

- **Stimulacija estrusa**
  - Bolj izraziti znaki bukanja
  - Krajši estrus
  - Več bukanja na 5. dan (nad 80 %)
  - Uspešnejša oploditev in večja gnezda
- **Presoja produktivnosti in izločevanje**
- **Enaki postopki z odstavljenimi svinjami**

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Pojav bukanja po odstavitvi

Večina pripustov 5. dan
Večji delež prasitev
Večja gnezda
Načrtovanje prasitev

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Velikost naslednjega gnezda

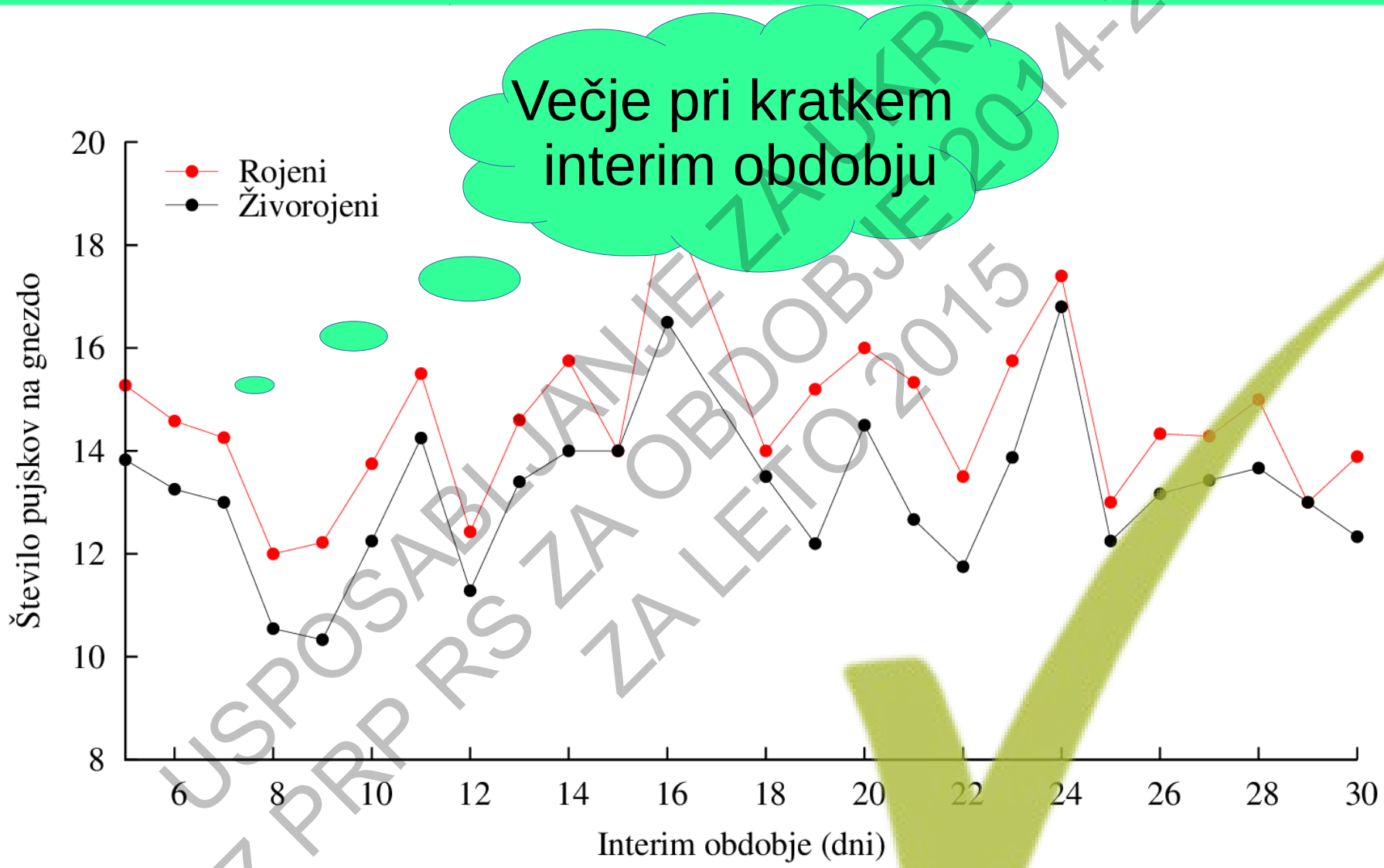

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Pojav bukanja - kmetije

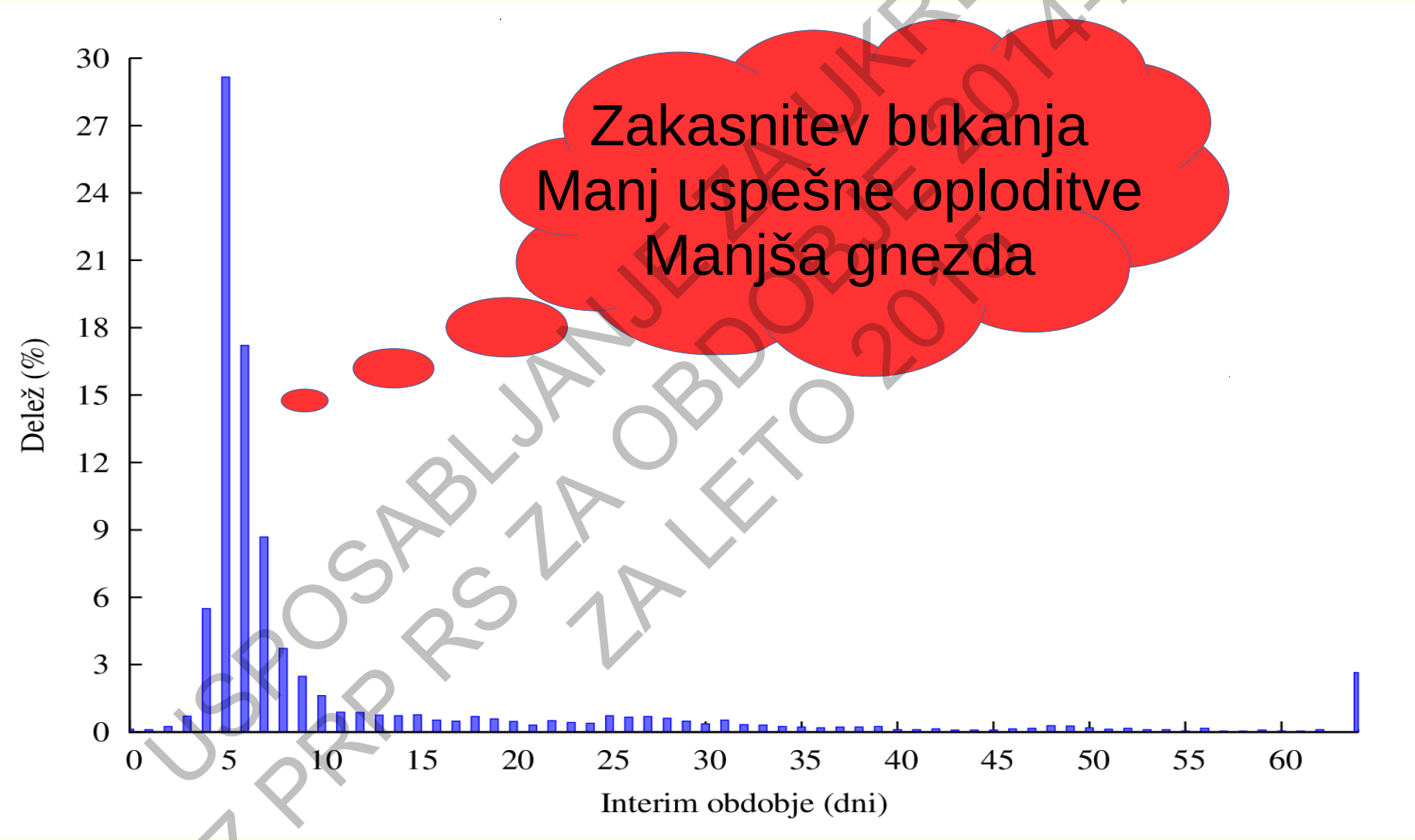

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Higiena

- **Po izselitvi prašičev**
  - Kotce grobo očistimo
  - Kotce namočimo
  - Temeljito operemo pod visokim tlakom
  - Operemo korita, kote ...
  - Posušimo
  - Razkužimo
  - Pustimo prostor počivati
- **Vsakodnevno**
  - Preglejujemo
  - Vzdržujemo higieno

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

USPOSABLJANJE ZA DELO
IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014 - 2020
LETO 2015

Slaba higiena v kvadratnem kotcu

USTREZNO SANIRANJE MUKREPDŽ
V PRPRIS SKLADU Z PROGRAMOM RS 2014-2020
2015

Čist ležalni del

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ
Z PRP RS ZA OBDOBJE
ZA LETO 2015
2020

Čist prasitveni kotec

IZPOSABLJANJE ZA UKREPE IZ PRORAČUNSKEGA OBDOBJA 2014 - 2020 ZA LETO 2019

Očiščen in naseljen kotec

UPOŠTEVANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Star, a očiščen oddelek v vzreji

UKREP DŽ
PRIMERNO
2014-2020

Pranje prasitvenih kotcev

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ IZ PRP RS ZA OBDOBJE 2014-2020 ZA LETO 2015

Opazovanje

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ
RS ZA OBDOBJE 2014-2020
ZA LETO 2015

Opazovanje

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ
RS ZA OBDOBJE 2014-2020
ZA LETO 2015

Opazovanje

USPOSABLJANJE ZA UKREP DŽ
RS ZA OBDOBJE 2014-2020
ZA LETO 2015